

MAACH DUUR AJAPHA OWEIWINIRAAG JEP THIEJEM KHIIN DII

**Régimen Especial de Manejo entre la Comunidad Indígena de Juin Phubuur
del Pueblo Wounaan y el Parque Nacional Natural Los Katíos**

PUMAAN IEK

IEK JAU SIM ESAP GAI

IEK MAACH KUET IEKHANIM

ABA JEUR TARKHIIN

MAACH DUUR EE THINAJEM KHIIN

MAACH DUUR GAI OTHARKHIIN

OOM AGENIM KHIIM KHAUGAAT

CHIDUUR KHIIM A MAACH JEP GAI NIIM

MAACH PUUR NAAM JOTIPKHASIM

MAACH PHUBUUR DU IGAU JOTHISIM

KHIIR JUG JAUJEM

JAGA PHAGKHON OJEE

MAACH JOBANIN KHIIN IEK WAININ

MAACH DUUR EE JUUR II THEGADIJIM

BEENKHIM PAKHER JAPHIN KHIIM

MAACH PUUR NAM JUAPA WAINIM

ABA OJEM KHIIM

ESAP PHATAR KHIIN WOUNAAN.

Da ab iek. Miig esap phatar oom thumaan khiim dii mach duur gai ierkha owaiwiniraag mag gai dau numi jausim (da ab iirkhaniim) (numi wounaan iirkhawiniran khiim) thumaan khiin jep gai ojem khiin.

Mach duur gai dich tarkhiim jausim, jeutarkhiim aba wausim.

Dau numi iek. Maach duur wajapha wainiim iirkhaa ithee jep thiejem dem wajapha Oweniraag ithee. Mach khaper thim gai chi jupho khiir phidab wauwai khiim numi sim da ab chipuurnaam den maig mugua dau numi eikhajem khiim din **warag wawat**, da ab **endee ojem khiim** maig mugua **phidag wautar oot**.

Esap pumaan gai phasim mach iek, mach puur, mach duur, mach iekhatar wautar masin juab. 2004 mua iek phatar aba iudijim maig mugua 2012 deu phajim maig mugua mach puur khaugkhieran maig mugua 2015 mugua chi esap pumaan aba phajim.

Maig mugua chi pabi thiejem khiin da ab chi jep iiriim maig mugua maach Phubuur da ab Woundeko eem da ab maig mua da ab juu detar Asowoudach eem.

Maach juu pat maig mugua jep ojem khiim juu pat magta waujim esap dau pumaan maig mugua 2015 aba phanim iekhawia mig esap dau phatar pedau phiejem edau moor ab awia da ab 2016 chi esap dau phatar khiim chithim:

Arquímedes Carpio Membache.

Coordinador de Interprete del documento REM.

Orlando Chocho Quiroz.

Cacique general.

Tilbaro Membache Peña

Vocero de la comunidad.

Crispulino Membache Chocho

Docente de la comunidad.

Jovanny Carpio Chocho

Docente de la comunidad

Riquilda Carpio Membache

Miembro de la comunidad.

Luis Norberto chocho Carpio

Contratista de PNNK

IEK MAACH KUET IEKHANIM.

Mig esap gai maach den pabi thiejem kхиim diin maach jua pat wainim mig duur epeija khaba dewan kхиim duur phatargaija sim dewan duur wau kхиin nauja maach jurja iekha niim. Esap pumaan thuman kхиim nau wautar, maach apgai niim apgai jausim mig kolombia thumaan kхиin diin a niim maig mua mag gai jausim jep, pabi maach wounaan arju pabi ojem kхиim a niim. Wargin juapa mag esap gai phasim mag gaija esap dau warat thiniim maach kuei iekhasim.

ABA JEUR TARKHIIN.

DA AB MAACH DUUR EE THINAJEM KHIIN.

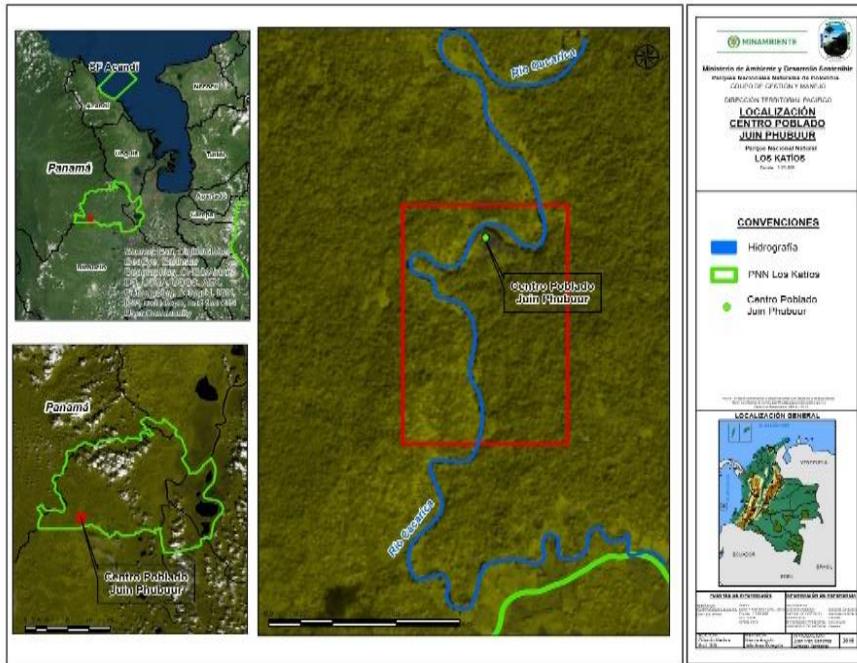
Maach duur Darién piem dii aba barsim. Maach jep gai thinium kхиin pier, Juin Phubuur khakhardoe manta sim maig mugua duur pumaan ee tasim choco duur ee tasim, iek tharjup jausim.

Da ab: dursi da ab Darién diin.

Dau numi: deditkhasim doposnaam dii, sepien din, negoor den.

Tharjup: dusit pumaan badat negoon jep maig mugua kun naan diin.

Jep gai thinium kхиim kхиinpier dusit pumaan, magethim negoona, sepien khapanaa thiniiin, kun naan, wounaan maig mugua wounaan, kun naan dii aba barsim pabi thiejem kхиin dii mach duur dii agkhai duur dii, pabi thiejem kхиin dii Katio piem dii, ungiagar dau numi%, riosuciogar jua ab awia tharjup% turbogar jua numi awia jua ab% maig mugua chi jep jua ab awia numi° moor numi awia numi maig mugua naat dewan duur gar panapien duur.

Dusit pumaan. Chiquier ee barsim negoon jep dii, maig mugua maach biithur sepien jep dii, jua wegar pathiem kхиim dii: maach duur jep khukhunatasim pabi egar, dursi baud garmua besim aba theusim dariengar dursi dii. Choco duur akhukhausim neminat kхиim pier thinium. Mat a mach deu pathiem kхиinaan wautar.

Nacha thinsiejim inderena magua wautarau, 1987 mag año ee jausim agee pabi khiin pier thiniim ajim 669 pabi, maig mugua, 415 nemchaai thiniim jaujim. 2008 Gómez jausim 22 nemchaai jep gai weni jerajemkhiin, ichdeupei pornan jausim khiin pier maig mugua do ee joba jeem khiim, do pos eenm khiim awar, nemkor khinpier thiniim, maig mugua khoog khiim pier thiniim

MAACH DUUR GAI OTHARKHIIN.

Maach Juin Phubuur pien niim 310 chikhapanat, chaai, ewan naam, iin, emkhooin, wajakcha khaugat maach ee pei phakhaweurjun chaai ista thabaninkhin año juua aban khim.

OOR	EMKHOI	IIN	CHIKHAPANAT
Euthaban khiim	46	40	86
Esap dau phaniim khiim	27	37	64
Ewan naam	42	40	82
Juin	37	30	67
Juin naan	4	7	11
khapanaat	156	154	310

Maach Phubuur ee jobaniim khiim emkhoita khapana niim matgarta iin niim, maig mugua maach apellit nam incha niim, Chocho nam, Carpio nam, maig mugua Membachnam. Maach jep gai niim khiim amach di pier waisisidim amach phitkhajem akhu dii mach khana siejem du biwei nacha thupwia maan di badat warjim du badat endeon du bee maan khur ee jobanarkhim dursigai wedjieran.

JAGA PHATKHON OJEE.

Juin Phubuur pien phatcon ojeen neminan jiin jemua, nemchaai iunimua, du biin wienimua maig mugua du ienimua, waurgur pa iunimua maguata phatcon ojejim. Phubuur eeta perjem chi iwan, waugur cauch, taudau makhinta waurgur phatkhon ojejim.

Pathiem khiim bejunabe duur sautata ai negoon parankhiim najim neminat khiim pier thinajim maig mugua amach phatkhonhaar wuainajim amach phtkhanim khiinat phagaat mata ujimta pathiem khiin bardigkhabarchiewei. Makhinau oor aubejim Phubuur waukha majim du igau, jaga Phubuur ompajieran y mag thin majieran.

Bijao, puerto libre, tumarado, bocas del Atrato abravecía maig mua maar Phubuur waujim. Mig du pumaan ee pa iujem khiin nim chimader perjem khiim Phubuur pumaat waurnin.

MAACH JOBANIN KHIIN IEK WAININ

Maach Juin garankhin jautarkhin mach durre itee sepien dii aba birdiwia kun nau jirpillagatee mag bitar kхиin chaaita miig niim, Juin garin iek (17). Maach wounaan dukheu maragta jobaniin maig mugua du badat negoon jobaniin, mach wounaan ithee mach jep negoon ithee jep thumaan kхиin din.

Waurgarin iek ekha widurun, maach duur awagathee maig mugua wautar mach jep gai thiniim kхиim, maach duur khakhardo ee jobaniin wajapha jobagathee maach juapa wainiin miig kolombia ee maig mua de wan kхиir phuburauja khaphiniim mach iek theed niim, negoon nau mach khapiniim esap dau phasim aawei.

Magtaar awiakhaya theer parankhiinau negoon jirpejieran, magwia mach wounaan juapa pirjieram mag año ee negoon widjieram khakhardo ee mua (1997). Mag año ee iekhon theed thiniin siejim, maig mugua ed numi chikhokhornaan bejia igharmugua jurrajemua barkhijim jurdiejem. Maig mua withierran Phubuur pier, neminanja jikha oor jam kheech may mua mag ba dawai Pathiejem kхиinja bebanisijim.

MAACH DUUR EE JUUR II THEGADIJIM.

Oor kuet iekhajem khinau esap dau phatargai jausim theer parankhiin miig duur ee thiniin chibaunaan jiirnen kхиin eudeuta pabiem kхиin thiim dewan duuratja wedniin, phuas agkhaa wedniim. Miig iekhon theed thiin gai mua gobiernou sua dee pam dajaphi khiteem khinagawey, atcha ighatasim mach deu itniin matsiepero maach juapa nem theed sim.

DEWANKHIN PHUBURENKHIIM MAACH KHIDAU EE DICH NIIM.

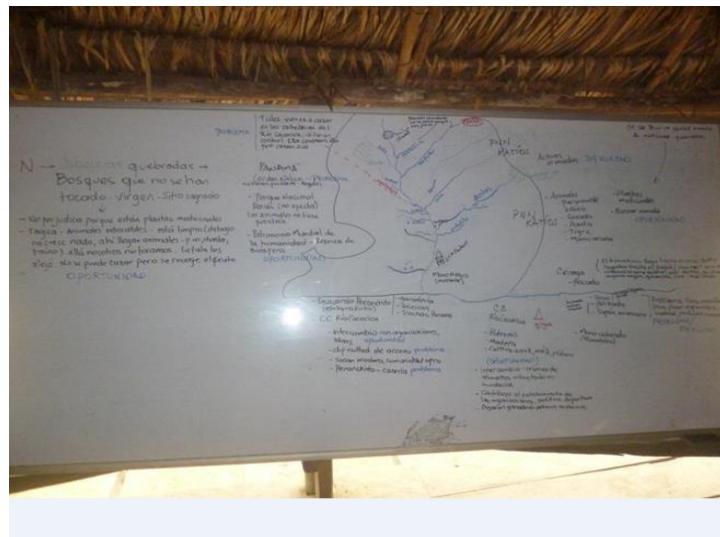
Kхиim ichpei dewankhiim duur eekhiim migee dich niim, oor pumaa dich wieniim magee kхиim oor mewieniim khidau ee. Mag esap dau gai phaa sim, oor widniim kхиim gringo naam phuburagta wedniim.

Maach duur iekha sim wounaan Phubuur diin.

Maach deu oowainiim maach duur maach wautar wajapha maig mugua chi wauapan mach duur gaai chi pathiejem kхиim dii.

Iekhatar maach phuburdii maach jep gaai thiniim kхиim dusit khakhardu diin. Oojem nem chi iekhaniim maig mugua chi maandin mach duur gai, kхиim pier thiniim Juin nau okhapietar chi wajaphan dusit, uja, maach Phubuur, mikhiin thum mach duur gaita thiniim chi iekhatar Juin nau aupietar maig mugua khidau masim deewan durrag panapien gar nem inaan peraan juadee.

Jeb thukhatar wapha thikthee.

Aba phiitkhaa gathee.

Maach duur aba phitkhaa gathee pabi thiejem kхиim dii maig mugua wawagathee chiphitkhajudin, maig mugua khaugagathee maig mugua kхиir juad a gathee mach jep gai thinium a thinium diin.

Duur. Maach phubuurau esap dau phatar akhu phasim alcaldía diin gai akhu jausim phatkhon ogetheeja mach waidiniwagathee neminaan jiin niim, esap dau jauniin machig deeju maach juapa mach onee winirran kхиim iekhonja chukhu. Maig mugua gobernacionau, codechokoo kхиim eya wainiaju ai niim.

Juapa. Mes gai jut niim kхиim sepien din aba jut ditkha jim gobierno dii minga wautharau iekhajieram machit oonkхиim.

Juin ii. Maach Phubuur Agatha maach Juin ii wai niim enkhaniim, thach khuniim, ewandamag jiunium, di eunium, jap wauniim, pabi ee maniin, been kхиim din maig mugua pakher din.

Maach duur gai nem ootar: plan de salguarda gai phasim mach oompatar:

Maach oompatar duur. Juin nau jauwei maach baud mos gaita oompajieran ewandamau magta mach waujieran, wikerdinta paburmia denta waujim maig mugua pugbajim ich Ewandam jua jabapewei magba niewei jeb denta jau jim mos igau adnoran aspawei oor khapam thinajim.

Maach Juin bitaar. Maach Juin bitaar kun naan eudeeta bejieran. Maig mugua wedurumua sepien dii biirdi jieram makhim kun naan upuyiad khakhardo ee barditkha chiwia darienagja wedjieran aan oonde, dariengar jobanii awia deeu jobaan bejieran khakhardo ee. Maig mugua pabi thiejem kхиim bardigkha chijim makhiim bewia wounaan jobanit khinat jeujieran ɿparau pach jep peraga ajim? Marau perban ajim iinau khanagwia maar Juin miit khaba niim awei, mag jeunii pabadewe mag jieran khantheeta pariu jiuniga aji. Parau perbaniin paan di phapijuga ajim paam neminarpa maig mugua a macch neminaan thumakhaba perjiera, maig mugua widjieran balsaa aukhiin amach durrag dewanjim darienat. Balsaa ee nii awia sepien aar ereujieran chintadoree magee jobanii awia deu benii khakhardo ee

Mounaan Juin Phubuur lekhatar maig mugua pabi thiejem kхиim dii.

Pabi thiejem kхиim thiim nacha oompatar: magthin jiim inderena naan mag año ee 1973 pabi iirkhagathee maig mugua bem opiba agethee dewan durgar khidau pumaan dich pimagau dewan durgar. Unanau nen ika thar.

Iekhoor thinium jep gai thinium ithee.

Chi pathiejem kхиin puraau owei esap chi poman gaitaa sim khaiba mag jausim 1994 maig mugua 2008 mag gaimuata 2007 y 2009 ojieran phidag jep okhaniim maach jep gai, magwia

ukhiin juuta ajieran pa euniim gai mua nemchaja obasiejim pa euniim gai mua maig mua aan di jobajem aar thiniim aar awey aar phathau chucu thiniim awei.

Pabi thiejem kхиim dii iekhanin maach Phubuur.

Pabi thiejem kхиim dii maach iekhajim esap dau pumaan phasim gaimua ich mag jobawenarran kхиim chagcharan iek gai mua. Magwia gobiernoo machig juapa dee sim.

ED NAAM.

Ed āb

Du cheumia jaar, awar iuniim, pabi maan cheni, nemchaan ichniim.

Ed numí

Nemchaan toor niim, phitcajed din, neminaan kojem, din maig mua phathuajem din.

Ed thar jug.

Nemchaan urrapam, pabi dau chiniin din, awar thabaniim.

Ed jayap.

Nemkhojem din, pa jiim niim, nemjim niim din, nemchaan thabaghathi niim din, maig mugua noset chejem edau.

Ed juā āb.

Nemjoo chejem edau, maig mugua neminaan khojem obpajemdin

Ed juā jāb āb.

Noset chejem edau, maig mugua nemjiin jem din.

Ed juā ãb numí

Pabi chejem edau maig mugua nemchaan thabajen edau.

Ed juā ãb thãr jup.

Poor otpajem edau maig mugua dewan kхиinja aakhu neminat bijarjem kхиim, maig mugua jiintardin phierjem.

Ed jūa ãb jayap.

Jiin tarkhiim okhajem din maig mugua phierjem din.

Ed. jūa numi.

Eda pedau jinjem din año thunwe du iejem din.

Ed. jua numi ab

Phitkha niim jua tharjup maig mua jua iin jem.

Ed jūa numí dau numi

Nemjirjem edau sii khogithee nemkho jaar

Thunwe neminaan aba wautar khiir jug wounaan Phubuur maig mua pabi thiejem kхиin dii.

Oor oophem kхиim.

Oor oophem kхиim wounaan bem kхиinau dau ojem kхиinau, phakherau oor juu pirninkhinau maig mua phuburen kхиinau juapirjem khinau aba phitka widurum, gobiernoo maa khaphi sim. Mach deu pugba adewei dujarrag arjem, a mach deuja akho dii aubejem mach aar.

Maach kхиim jug dejem pumaan.

Maach Phubuur migta wainiim mach juapa cacike, beem kхиim naam, cabildo naam, oor thiejem kхиim migeen maach poorpuma man cacikeo.

Cacique phuburdin, Phubuur chiyai ee Asowoudach maig mua Phubuur pumaan ee woundekoi makhiinta mach khuet iekha jem kхиinau maig mua mi khijiindiita phitkha jierran mi esap dau phasim maach juapa onawia, maig mua khaphinawia ewamdamua aupietar.

Chiwajapham khiim ogithee tagankhiim dii.

Chikhidau ootar maach durgai aba pathiejem khiim dii {da ab} chi khiir jug {numi} aba ogithee jep gai thum thiniim khiim (tharjug) maach purau ogithee. Aba phitkha widurumua uhaba khiir jutar.

Phitkhatar aba lekhatar.

Aba wautar ee birdi lekhatar, chi iekhajem khiim maig mua Juin pa magee maach jep pha khaugjieran juin gai muata mag lekhatar chi pathiejem khiim dii khiir jug sua dee jieram.

ABA OONIIM.

Maach wounanauja wajapha ooniim mach duur machit ewamdamua aupiertardii maa juin nau owedurum, maa mach deu mig esap gai phaasiu niim mach duur ee thiniim wuajapham, akhanaam, nemchaa iiujen du, pathaudu, phin du, juin gar jautar du, pakher maach ophen du, bem akhanaan du, maig mugua uja.

Pabi thiejem kхиinaу oweи maach jep gai thiniim.

A mauja owei neminaan khiim pierthiniim mig jepgai maguata aan itheeja chiwaja phamau, mig khiir jug chi negoon purnanau wautarrau. Mag gaimuata amach deu aba wauniim maach dii maach khiir jugja aba sim awei. Maig mua sim mig khakhardu tharjug thukhasim.

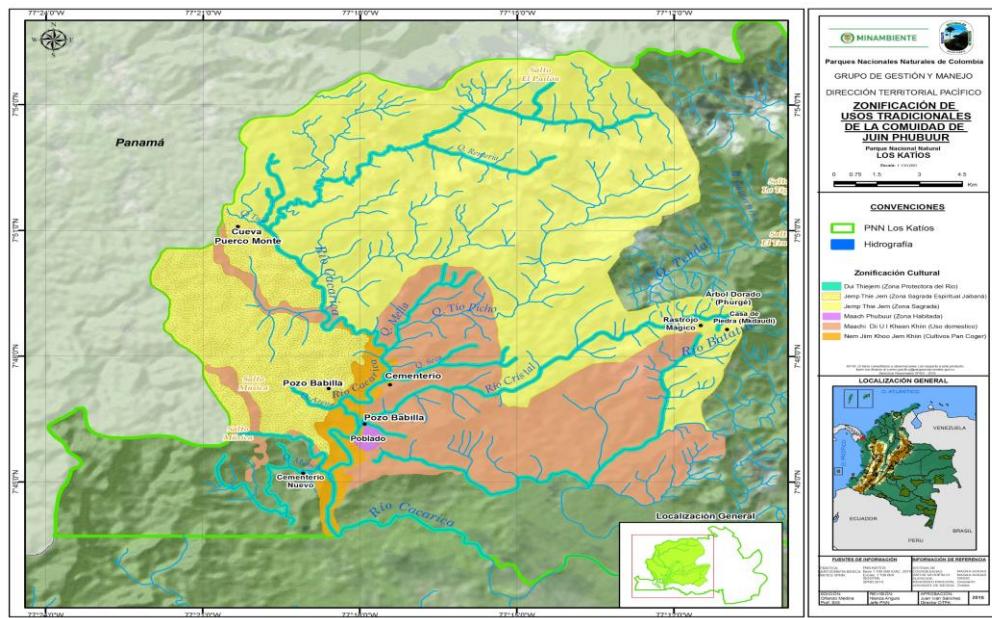
Da ab: dukheu maragan neminaan khaibaan khiim thiniim.

Numi. Jarran, neminaan jiiran majen din.

Tharjug. Phitkhajem din.

Jayap. Nemchaan kхиim pier thiniium kхиim mag sieweita mach deu aba oniim.

Maach jep thurkha sim.

Aba wawagathee phidag.

Mig phidag wawagathee da ab chi purnaanta jupagau phuburdin maig mugua pathiejem kхиim din maig mugua chi iekhajem kхиinaa jupagau phidag wawagathee nacha chi purnaan arr warjunawe. Mig jupheen chi thiin sim **Isaac chocho Quiro.**

Khiir junaa wawat. Mig phidag wautar thuman khinauta waujim mag gai mua mach deu aujim aba phitkhagathee. Neminat wawagathee mach deu khiir jug autar magesim machig jiutar, mach deu jep wajapha jep thurkhatar mag mach deu ikhajim negoon Phubuur ee

(turbo junio 2015) mag ikhatar jua ab año ee (5 años) lekhatar maach deu itniim ithee, aba jua dee phitkhagathee pari Mi khiir oonta phikaa gau aba, maach duur ook ithee.

mamu dewan kхиinauja mig phidag oogau gobiernoo chaai naau mach wounaan itheepa.

Mig esap pumaan thiim sim agchar wawat maach durgai (REM). Phatar mos gai juapa paa raan kхиinau, mui mua tha phikhaa gau chi esap dau pomar waja pha warrar.

MAACH DEU KHIIR JUG JAUTAR WAWAGATHEE.

1. Iirkhaa maach duur maig mua pathiephem khinu neminaan dii aba maach wounaan comunidad eem kхиim.
2. Maach ii upiba wounaan jobaniin kхиim din.

Maach phitkhapam jayap sim:

- a. Maach duur.
- b. Maach purnaan aba phitkhagathee.
- c. Juin garan ii.
- d. Jep gai thiniim kхиim.

Ad egar oo paam a ab du chi kхиir jug.

Maach kхиir jug aba sim.

Maach duur.

Mi kхиir tha ooaga kхиir pier, cha mii phagau.

Ab : duur	
Maach kхиir jug aba sim	Maach deu kхиir jutar wawagathee
1. du igau jinaat.	
Du igau pachukhu thiniim kхиim ee jiraag khakhardu ii khogba pimagau kha.	<ol style="list-style-type: none">1) Jewagathee oorag chijanpei jiragathee aga.2). Jagata jirat aga chi du igau3) Jagata oorat jawua aga neminaan paar oot waupimagau.4) Beemkхиim dii phitkhagathee du ii khogba pimagau maig mugua paar oot waupimagau.
2. Neminaan wargar waujem upimagau.	
	<ol style="list-style-type: none">1) Kхиir jug wawat waurgarindin nem jiiniim du ieniim, pabi ee maniin

Maach juin garat phitkhajer khir jug warat juapa aguat. Nem jiiniim du ieniim pabi ee maniin waidinaat.	2) iekhagithee juin dii khir jug khaphin khindii nem jiin niim maig mua pabi ee maniin du ieniim.
	3) Ogithee neminaan jep gai thiniim onaa wawagithee.
	4) Wawagithee neminaan thogathee duraa nurrankhin mach jep gai thiniim neminat mach ithepapei.
	5) Neminaan wauba maach ithee khaba sim.
	6) Neminaan chukhum deu jiragathee.
2. IEKHON OGITHEE	
Agee maat iekhon ogithee maach durgaai.	1) iek akharaan oot maach durgai ompajem.
	2) Waraat juapa awaat maach juin ii maig mugua pabi oniim maach durgai akharaa waupimagau waraat iirkhaat.
	3) Thegpirau, wawagathee phubuurdii maig mugua pathiem khiim dii maach durgai.

MAACH JUAPA.

MAIG MUA: MAACH JUAPA	
MAACH KHIIR JUG ABA SIM	MAACH KHIIR JUG ABA OKHAAT
1. Juapa maach poornaa den.	
Juapa awaat maach purnaan diin maach durgai wuarraan juin iek.	1) Jua deet maach purnanat pabi thieen khiim phuburat neminaan paar oot wao pimagau.
	2) Wawaat juapa aukhiim neminaat parr oot waupimagau maach phuburratm maig mua jaa waat chaai naat esap dau phajem khiim naat.

	<p>3) Khiir jug dewan khiinaat jawaat maach dakha jobaniin khiim dii parr oot neminaan waupimagau maach durgai.</p> <p>4) Phitkhatar esap dau (REM), maach denjo awia maach durgai neminaan upiimagau.</p>
2. Maach purnanau wajapha phitkhaat	
Wajapha phitkhaat neminaan akharaa waupimagau maach duur ee juin garinjo awia iekhon wawagathee.	<p>1) wajapha phitkhaat neminaan akharaa waupimagau neminaan durgai thumthiniim ii thee ed naam dii aba phitkhagathee maach durgai</p> <p>2) Maach juapa dii phitkhaa esap dau pumaan sim dii aba (REM).</p> <p>3) Khaig peraat aba maach juin ii dii maach durgai.</p> <p>4) Maach negoon dii iekhaat maach durgai phitkha pimagau iekhoor ubirpimagau maig mua makhiim eeja biigau gobiernoo chaai</p> <p>5) aba jiragathee esap dau pumaan adgai sim (REM) maach durgai.</p>
	6) Wawaat aba maach deu khirjuniim pathiejem khiim dii maach duur thurkha sim ithee.
	7) Deen ithee dewaan khiim dii neminaan parr oot waupimaga maach khakhardo ee (dewan khiim dii).
3. Okhaat aba esap pumaan diin REM.	
Aba ogithee maig mugua phitkhaa ithee Phubuur pien purnaam dii maig mugua pathiejem khiim dii	<p>1) Phitkhaa ithee chi mes gai maach poor Isaac Chocho Quiro ukhaiba khiir juba esap pumaan gai phasimjo.</p>
	<p>2) Wawaat khiir jug phitkhatar esap pumaan gayan, chi phidag, chi ogithee, khiir jug ogithee chi phitkhatar oot, phidag wawaat pamdiin chi oor maig mugua phatkondin.</p>

4. Oor monakha.

Oor monakha winirran kхиим Phubuur pіен din.	<p>1) Khait peraat maach Phubuur gobiernoo chaai dii iekhan kхиим ogithee maach deu iit niim wawaat maach Phubuur wajapha jobam kхиим.</p> <p>2) Khiir jug deet gobiernoo chaai dei iekhaa maach esap pumaan gai phasimjo {REM} maach duur thurkha sim gaai.</p>
--	--

JUIN II.

MAIG MUA: JUIN II.	
Maach kхиir jug aba sim	Maach kхиir jug aba wawaat
1. JEU NIIM MAACH DIIM /MAACH KHIIR JUG	
Jeu niim maach dem juapa awagathee maach duur gai maig mua maach juin ii.	<p>1) Deu phiriwat juin ii maach durgai aba irkhaat gatheey juin ii, ompatar, iekha niim, pakher din, ewamdan ii maig mugua khipar pee niim.</p> <p>2) Khait peer niim iekha niim diin juin nau (bem khinau) makhinauta jawapam kхиir jug juapa awagathee thum we neminaan khiphi aat agitheey.</p> <p>3) Deun kхиir jug degitheey dewan khinaat, pakher oor monaujem.</p> <p>4) Khiir jug jawagitheey esap dau deet chaai nau aba khaut maan kхиim juin kхиir jug maach dugai niim.</p>
2. duur juin nau waut urrajer.	
Ikhaa niim maach iek juapa awagathee maach jep thurkha sim diin.	<p>1) Wawaat maig mua phitkhagithee thuman kхиim dii, maach durgai thinium kхиim ithee.</p> <p>2) Jawagitheey maach dakha jobanin kхиinaat maach jep thurkha sim esap pumaan gai phaa simjo awia (REM).</p> <p>3) Phakhagithee maach duur thurkha sim juin nau jautar maig mugua maach deu khaut taar.</p> <p>4) deu phiriw niim kхиir jug dewan kхиim naat juapa awagathee maig mugua wawaat esap phasimjo awia (REM).</p> <p>5) Nem pom agitheey maach ikhatar dewan kхиim dii maig mugua Darién pіen dii pa khaugan kхиim esap pumaan gai phaa sim (REM).</p>

PATHIEJEM KHIIM PUMAAN THUMAAN DIIN

Maig mua: PATHIEJEM KHIIM PUMAAN THUMAAN DIIN	
Maach khiir jug aba sim	Maach khiir jug aba wawaat
Pathiephem khiim pumaan diin oorau khaphi aan khiim maach demjo.	<p>1) Phiriwat maach lekhatar gobieno chaan dii, dewan durran khiim dii, maig mua pathiem khiim Darién khiim deinpa.</p>
	<p>2) Phaat maig mugua wawaat ooraat jawagithee maach juapa wai niim phitkha widurundiin aba pathiem phien khiim dii maig mua Phubuur pien esap pumaan gai phaa sim aat iek dii (REM).</p> <p>3) Wawaat aba chi phitkha pam esap dau pumaan gai phaa simjo awia (REM) magta phasim du jaar muaja 39 COM 7A.19 de la UNESCO, junio de 2016.</p>

Mig esap pumaan phatar **MAACH DUUR AJAPHA OWEWINIRAAG JEP THIEJEM KHIIN DII - REM** thumaan khiim athee juin ithee, chaa'i ithee, ewan naan ithee, maig mugua iin ithee pa maguata maach meu phaniim thunwe khaphi aan khiim.

Dewan khinaat maar juin Phubuur pienau jiuniim machig juadeepien khiim wajapha phagithe maach meudamua. Mig dam maar khiir jugau warpem.

Juin Phubuur, ed jau numi awia ab khai jau tharjup awia tharjup año moor ab awia jua tharjup ab. (Comunidad juin Phubuur, noviembre 18-de-2016)

UUAAN AA JIM.

